

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъээз

Ионыгъом и 1-р – шІэнныгъэм и Маф

Адыгэ Республикаем
щыпсэухэу
лъйтэныгъэ
зыфэтшыхэрэр!

Тильэп! Э
кІэлэеджаклохэр,
студентхэр,
кІэлэеаджэхэр,
ны-тыхэр!

ШІэнныгъэм и МафэкІэ, ильэ-
сыкіэ еджэгъур зэрэшүублэ-
жырэмкэ тышуфэгушо!

Ицыкгульом къышегъэжъа-
гъэу тащыц пэпчкэ 1оныгъом
и 1-м мэхъанэшо ил. Ау мы
мафэр анахъэу зыту къин-
жыщхэр гурит еджаплэм апэ-
рэу чэхъащхэр ары. А ма-
фэм ахэр щылэнныгъэ гъогоу
хъугъэ-шэгъэ гъашлэгъонхэм-
кэ, теклонигъэхэмкэ, гъехъа-
гъэхэмкэ баштый тэхъащых.

КІэлэцыкlu пэпчь гурит
еджаплэм щигъеклюгъэ ильэсхэр
ыгу къинэжъынхэ, амал зэри-
лекіэ нахыбэу шІэнныгъэ зэ-
ригъэгъотынм пылтын фае.
КІэлэеджаклохэмрэ студентхэм-
рэ дэгъоу еджэнхэмкэ, ныб-
жыкіхэм гъесэнныгъэ дэгъурэ
шІэнныгъэ куурэ ягъэгъотыгъэ-
нимкэ непэ республикэм lo-
фышко щызешлахы.

Адыгэ Республикаем иныб-
жыкіхэм шІэнныгъэ куу язы-
гъэгъотырэ, ахэм ялункэ зы-
шхъамысжыре кІэлэеаджэх-
хэм анахъэу мы мафэм
гущылэ фабэхэр апэдгъохы,
тызэрафэрразэр ятло тшоигуу.

Іепэлэсэнныгъэхшо зэрэлэм,
яоф зэрэфшыпкъэхэм яшуа-
гъекіэ республикэм икІэлэеаджэх-
хэм талпекі гъэхвагъэхэр
зэрашыщхэм, ныбжыкіхэм
яамалхэм зыкъыззуягъэхы-
гъэнным куачлэу ялэр зэрэ-
хылэштим тицыхэ тель.

КІэлэеаджэхэм, кІэлэеджак-
лохэм, ны-тыхэм посуныгъэ
пытэ ялнэу, тидэрэ лъэнүк-
ли гъэхвагъэхэр щашынэу,
ильэсыкіэ еджэгъур мафэкІэ
рагъэжъэжынэу тафэлью!

Адыгэ Республикаем
и Лышихъэу,
Урысые политике партиеу
«Единэ Россиием»

и Адыгэ шъольыр къутамэ
и Секретарэу
Къумпыйл Мурат

Адыгэ Республикаем
и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу
Владимир НАРОЖНЫЙ

МафэкІэ рагъэжъэжынэу...

Непэ зэрэхэгъэгу фэдэу, Адыгеим ильэсыкіэ еджэгъур щырагъэ-
жъэжыгъ. Зэкіэмкі республикэм иеджаплэхэм кІэлэеджэкло 56622-
рэ къяклоцэжыгъ, ахэм ашыщэу сабий 6150-рэр апэрэ классым
къекуагъэх.

Мыгъэ кІэлэеджаклохэр
еджаплэхэм къазэречіеки-
гъэхэм, джы ахэм зэрэп-
хъажыщхэм гумекіыгъоу къа-
пакыгъэхэм зэкіери ашы-
гъуазэх. Сыда пломэ еджа-

плем емыпхыгъэу щылэр мэ-
кіэ дэд.

Зэпахыре узым къыхэкіэу
непэ цыфмэ яшылакіэ нэмикі
хъугъэ. Гъашлэгъоир, ковидыр
къызежъэм «аш ыуж щылэны-

гъэр нэмикі шыпкъэ хъушт»
зыуагъэхэр щылэх. Ахэм алы-
гъэр шыпкъэу къычіекіыгъ.
Щылакіэр аш къызэпиригъэ-
загъ. Ильэс горекіэ узэклэ-
їбэжъэм къыталомэ тшоиш

мыхъуштгъагъэмэ непэ тяуцо-
ллагъ.

Арэу щытми, ильэс еджэ-
гъур зэрэхэгъэгу фэдэу ти-
республикэ иеджаплэхэм зэ-
кіэм ашырагъэжъэжыгъ. Ау
ильэсбэхэм къяклоцэ шэн-ха-
бзэ хъугъэ мэфэкі линейкэм
зэкіэп хэлэжъагъэр. Апэрэ
классым къеклорэ кІэлэцыкlu-
хэмрэ я 11-рэ классхэм ары-
хъагъэхэмрэ апае непэ ар
зэхашагъ.

(Икіух
я 3-рэ нэклуб. ит.)

МафэкІэ рагъэжъынэу...

(Икіеух).

Джы еджаплэм къеклоніжкыщхэр зэкіэри шэпхэ гъэнэфагъехэм атетэу еджаплэм щизеклощых, яегъеджаки зэхъо-кыныгъехэр фэхъущых.

АР-м гъесэногъемрэ шлэнгъэмрэкі иминистрэу Клэрэш ё Анауэр кызыэрриугъэмкі, еджаплехэр зэкіэри ильесыкі еджехум фэхъазырхэу пэгъокыгъех. Роспотребнадзорым кыгъеуцугъэ шапхъехэм атетэу ахэр зэтэрагъепсихъагъэх. Чіехъагъухэм кілэеджакіо пэпчы щауплэкүщ, температурэ илэмэ зэрагъашшэйт, мас-кэхэр къаратыщых, антисептикхэмкі алахэр атхакыщых. Кілэеджакіохэр зы кабинетым икъихэу адрэм зэрэкоштыгъехэм фэдэу Ѣытыжъыштэп. Нахь маклэр еджаплэм кыншаклуханым пае ахэр зы класс икъихэу рагъеджэштых.

Шхаплэм нахь маклэу сабийхэр Ѣызэлукъенхэм пае куп маклэ хуухэу охтэ гъэнэфагъэм тельтигъээ клощых. Республиктем иеджаплехэм зэкіэми мафэм зэ шхын стыр арагъешхыщ. Кілэеджакіохэр купышхо хуухэу ємыдженхэр санитар шапхъехэм кыыдалытэ. Ау сыйдэуштэу куп-купэу гошыгъэхэу кілэцыкүхэр ебгъеджэштх? Аш юфыгъо бэклэе кыншаклуханым пае кабинетхэм, Ѣызгъеджэштхэми япчагъэ нахьыбэн фе. Министрэм зэрилтиэрэмкі, еджаплехэм ашыщхэр сменитоу едженхэр хуущт. Аш тетэу егъеджэним илоф талэкі Ѣымылагъяу бэ юфыгъоу, кыншаклухоу кыыххэштхыр.

Ны-тыхэр непэ бэ зыгъегу-мэккыхэрэр. Гуշылэм пае, еджэгъу уахтэм кыкылоці кілэеяж-джэхэм еджаклохэм маскэхэр агуулыштх?

Антисептикхэр хэта къээшищ-фыштхэр? Министрэм кызыэрриугъэмкі, ахэр еджаплэм пэпчы бюджет ахьщэу фатупшыгъэмкі зэригъэштотынхэ фе. Етланэ кілэеджакіохэм кілэеяж-джэхэм маскэхэр агуулыштхэм хуущт. Ау шхаплэм илофышхэм ренэу ахэр агъефедэнхэ фе.

Непэ ны-тыхэр, кілэеяж-джэхэр нахьыбэр кызыкі-упчлэхэр ашыщ дистанцион-на егъеджакіем илоф. Аш шлогошко кымытэу, изэхэшэн кын кылыкіу альтыт. Егъеджэним изэхэшаклохэм ар къагурэо Ѣыкы кілэеджакіохэр яунхэм арьсхэу егъеджэнхэр егъеджэним изы амалэу Ѣытымэ нахьыштоу alo, егъеджэн-пуныгъэр «дистанцион-кекі» зэхэпшэн умыльзкытху альтыт.

Непэ республикэм иеджаплехэм зэкіэми еджехум рагъэ-

жээхъыгъ. Ау блэкыгъэ ильесхэм зэрэхъущтыгъэм фэдэу еджэпакіе кызызэуахынэу хуугъэп. Еджэпчищэу республикаэм щашырэм зэпахырэ узым епхыгъэу псөольэшшынр ашыззэпагъэугъагъ. Аш кыххэкынкіе Джыракыье, Ханскэм Ѣыкы Мыекьюалэ хэхъэрэ чытпіеу Михайловым ашашырэ еджаплехэр ильесыкіе еджехум ехүлпіе аухынхэ альэкыгъэп.

Икыгъе ильес еджехум карантиним епхыгъэ уштэйпіе чытпіабе гъесэногъэм исистемэ зээличин феау хуугъэ. Ахэм ашыщ зэтэгъо экзаменхэм ятни. Ау экспертихэм зэральтиэрэмкі, ахэр зыпкь итэу дэгъо куагъагъ. Уштэйным изэхэшэн ишыкіэгъэ псөуальхэхэр зэкіэри игъом зэрагъэштотыгъэх. Республиктем кілэеяж-джэхэм илофышхэм нэбгырэ 12-мэ мыгъэ балли 100 къахыгъ. Еджаплехэм къачіекыгъехэм

зэкіэми аттестатхэр къаратыгъэх. Лъэпкь проектэу «Гъесэногъ» зыфиорэм кызыэрэдильтэрэмкі, еджаплехэр нахьы псэуплэ цыклем кышшегъэжъагъэу, зэкіэри непэрэ мафэм диштэрэ техникекі зэтэрагъепсихъанхэ фе. Аш даклоу программэу «Цифровая образовательная среда» зыфиорэм иофеші. Аш ишуагъэкіе республикэм иеджэпі 90-мэ техникикэ зэтэгъэшпыхъагъ алаеклагъэхъагъ. Ар компютерт къодыл, урокыр нахь гъашлэгъон къэшшыщт сервиксэр аш хэтын.

Непэ гъесэногъэмкі политикэу Ѣылэм кызыэрэдильтэрэмкі, ныбжыкіхэр еджаплэм чысхээ сэнхэхатэу кынхахыщтим егупшишэнх, ашшээрэ еджаплехэр кызызауахыкіе иофшэу ашшэштим Ѣыгъозэнхэ феа. Емыгупшишэу сэнхэхатэр къыхэзыхыхэрэр ары иофшэн

зимыгъэу къанэхэрэр. Арышъ, ны-тыхэр, еджаплэм аш анаэ нахь тырагъэтын феа. Еджаплэм иегъэджен план «профориентация» ылоу чытпіе гъэнэфагъэ хэтыгъ. Етланэ, гъесэногъэмкі законыкіе заштэм, пүнгүгъэм фэгъэхыгъе юфыр мэкэ дэдэ хуугъэ. Сэнхэхатым икъыхэхынкіе ныбжыкіхэм юф адашэнэу уаххэ Ѣымыгъэжъэу, ЕГЭ-м изыгъэхъазырын еджаплехэр фэлажъэу хуугъэ.

Джы мы ильесыкіе еджехум класснэ пащэхэм ахьщэ лахь тедзэу сомэ мини 5 аратэу рагъэжъэшт, арышъ, пүнгүгъе юфшэнэр классхэм япащэхэм агъэльшынэу гугъаплэ ѩы.

Немыкі зэхъокыныгъэу еджаплэм къежэхэрэм ашыщых ЕГЭ-м хэхъухьащхэри. Гушилэм пае, Роспотребнадзорым кызыэртиэрэмкі, хысалымкі, физикемкі, химиемкі, географиремкі, обществознаниемкі Ѣыкы іекыб къералыгъуабзэхэмкі уштэйнхэр зытетым тетэу къэнэштых. Ау биологиемкі экзаменом тифэрэ уаххэтэр такъикъ 25-кіе нахьыбэ хуущт. Урысыбзэмкі я 9-рэ гъецкіэнэр кызыэрэтигъэр Ѣыкы сочинением уасэ зэрэфашиштэр зэблаххуущт. Литературэмкі я 7-рэ гъецкіэнри агъэкіжъыщт. Тарихымкі сочинениеу атхыщтыгъэм игъэспыки зэблэххуущт хуущт.

Ау нахь зэхъокыныгъабэ зыфхэхуущтэр информатикемкі экзаменом ары. Гъецкіэнри 9-рэ зэблаххуущт, ахэм практическе программированиер нахьыбэу ахагъэхьащт, адэр 18-рэ зытетым тетэу къэнэжъыщт. Непэ кілэеджэкі мини 6-м ехъу еджаплехэм къяклоці Ѣыгъагъ. Ахэм зэкіэми псаунигъэ пытэ ялэу ильес еджехум рагъынэу тафэльало.

СИХЬУ Гошнагъу.

«Текноныгъэм идиктант» апэрэу ашатхыщт

Мыгъэ апэрэу Индием, Афганистан, Ливан, Непал, Палестинэм Ѣыкы Шри-Ланка «Текноныгъэм идиктант» зытатхыщт площацкэхэр къащызэуахыщых.

Джащ фэдэу Кореер, Монголиер, Вьетнам, Лаос, Камбоджа, Индонезиер, Бангладеш, Иран, нэмыхыкхэр хэлэжъэнхэу зэршоонгъор къагъэшпакъэхыгъ.

Мы юфхъабэр очнэу зэрэкоштим даклоу, људзыгъэ шыкыкіем тетэу атхын альэкыщт.

УФ-м и Къэралыгъо Думэ идепутатэу, мы проектим икъе-щаклоу Александр Хинштейн юфхъабзэм фэгъэхыгъе къэбарыр къылтагъ.

«Текноныгъэм идиктант» зыщыкіощт чытпіехэм кызыззераххъуагъэм ишуагъэкіе нэбгырэ миллионыкъом ар атхынэу,

еджаплехэм юфхъабэр ашыззэхшт.

— Эпидемиология юфым изытет елтыгъэу Пекин, Ханое, Амман, Тегеран, Бейрут юфхъабэр очнэу, Дакке, Нью-Дели, Калькуттэ Ѣыкы нэмыхык къалэхэм ѡудзыгъэ шыкыкіем тетэу ашыклошт. Дамаскэ коронавирусым ижъотыпіеу зэрэштим кыххэкыкіе диктантыр атхынэу къеуцоплагъэхэл, — кылыгъау Александр Хинштейн.

«Текноныгъэм идиктант» зыщыкіощт чытпіехэм кызыззераххъуагъэм ишуагъэкіе нэбгырэ миллионыкъом ар атхынэу,

материалхэм (КИМ) юф зэрэшдээр, Интернетым ыключчэ зыфэдэр, диктантыр зытатхыщт чытпіехэм рециркуляторхэр ачлэхэм, санитарнэ шапхъэр гъецкіэшэнэмкі Ѣыкы.

Юфхъабэр а зы мафэм — йоныгъом и 3-м — постэуми ашыклошт.

ІЭШҮҮНЭ Сусан.

щхэм ятхын шышхъэлум и 18-м аублагъ. Сайтэу диктант-победы.рф зыфилорэм уихханыш, площацкэ мин 11-у ихэм ашыщ кыххэпхын пльэкыщт. Юфхъабэр а зы мафэм — йоныгъом и 3-м — постэуми ашыклошт.

Үштагъэр бэ,

Непэ къыдэхъугъэм ымыгъэрэзэу, нахь лъэгапIэхэм зафэзыкъудыирэ цыфэу ышэкIэ плъэрэр гъэхъэгъэ гъэнэфагъэхэм къафэкIон ельэкIы. Цуекъо Нэфсэт ахэм ашыщ.

ымыгъэктөдөу шлэнгъэ куухэр иғъом
къызылэкигъехъагъех. Нэүжым Нэфсэт
тыдэ үоф зыщешли, адигэ жэрыло твор-
чествэм телэжыхъагь. Ары гуманитар
ушетынхэм апыйль Адыгэ республике
институттэу КІэрэшэ Тембот ыцлэклэ
шытны къезышшлэгъэри.

Нэфсэт ицыхыгүйгөм щегъэжьагаа уу
адыгэ шысыхэм, хыншъэхэм, ордыжъ-
хэм, гүшүүжъхэм, кілкілеу къэплон хүумэ,
адыгэ жэрэй оусыгъэхэм зылпащагаа эу
щытыгъ. Адыгэ Йорыуатхэм хэшыкы-
шхо афызынэгъе янекіе янэжжэу Шхъя-
пльэкъо Цыу ихъатыркіе, сабый дэдээзэ,
адыгэ псальэм идэхагъе аш зылищэнэу
хуугъе. Янэжж Йурыупчъэу кышиштыгъэ-
хэр джы кызынэссыгъэми Нэфсэт щыгуп-
шэхэрэп.

«Зы өзчүү сыйчылыктын эп сянэжь пышсы, хүргүэ-шэлгээ гэшэлгэйон, е орэдүйж кысфимылоу, — кьеуатэ Нэфсэт. — Бэ гэшэлгэйон эу ышшэлтигъэр, етланы цыкылхэмкі тыйзэхиугъуяети, ижырэ адыгэ джэгуктэхэмкі тильтэджэгүщигъэ».

Кандидатскэ диссертациеу «Малые жанры адыгского фольклора и их место в адыгских литературах» ціэу зыфишы-гъэр етхы ыкІи къеъштыпкъэжбы.

Наукэм ильзагап!эу ыштагъэм кытыгъэх Цуекъо Нэфсэт ишлэнгъэ ыкчи

«Слияние рек образует море» («Псы зэхэлтэдэм хыр къеты!») зыцэу зэхагъяуци, абхазыбзэкэ къыдаагъэкигъэр. А зэпстэум къаагъэльга тоильэпкь иусэ байхэм мэхъянэу ялэр, ахэм якууагъэрэ ядэхагъэрэ тимылтэпкъэгъухэри аацгъэгъозэгъэнэир ишшэриль шхъялэмэ аашшшэу. Нэфсэт зэрийнтыгъэрэ.

ащыңғұ Нәфсәт зерпілтігінде. Нәфсәт научнә статья пшы пчыагын күкіхінде. Ахәр Ростов, Москва, Краснодар, Сыхым, Карабаевск ықін нәмінде қылпіләхем көзінде. Ямежханәкін, яшуашекін Нәфсәт игупшында күкіхінде зыныззәфіхұсындығынде илофшалғынде. Ләпекк шәненігінде ильзегапләх плома ухемінде сшошы: мынам цылғада зыләпаштакінде көддеуе щымдеу яшіненігінде көзгәкіләрекінде духовнә машшом идунаи бай хәзыншәхрәу гъепсынғын. Шәненігінде жылжынан кылжылғынде илофшалғынде көзінде. Етланы жәбзе чаным Нәфсәт итхынде көзгельшеси, іләпәлесенінде ишъефхар аш кызыз-ілехү.

Нэфсэт наукэм изэхэцклошху. «Io-
фыгъо зэфэшхъяфхэр къызетхъы-
жъехэкіе, — къетхы Бырсыр Батырбый,
— е зэлүкэгъу тиlэн фаеу, етланэ цыф
цэрийохэу, лэжжэкло гъэшшуагъэхэу лъэп-
къым къыхэкыгъэмэ апае а Ioфыгъохэр
зыхъукіе, Нэфсэт хэшьыкI, гултыэтшхо
афырилэу ахэм къахэлажье, цыфмэ
алтыгъээсцыгъэним пае игупшысэхэр
зэгъэфагъеу къытынхэ ельэкы. Мызэу,
мытлоу нарт эпосым, етланэ лъэпкъ
юрытуатэм афэгъэхыгъе Ioфтхъабзэхэу
институтым шыззехашхэрэм ар къэшакъе

Цүекъо Нэфсэт
шШукІэ фэпльэ-
гъунэу щыт Адыгэ Рес-
публикэм, Урысыем,
ІэкІыб чыжъэм ыкИи
благъэм научнэ форум
инхэу ацызэхащхэрэм
зэрахэлажъэрэр, доклад-
хэр къызэращишЫрэр.
КІэлэегъаджэхэм яшІэ-
ныгъэ зыщыхагъэхъорэ
институтми Нэфсэт
иныбджэгъушІу. Адыгэ
жэрыЮ усэхэмкІэ (адыгэ
фольклорымкІэ) лекци-
ехэм кІэлэегъаджэхэм
мыщ къацыфеджэ.

Апэу къыхэзгъэшымэ сштоигъор — Нэфсэт ыцэ уасэ кыифэзышырэ, изытет къизылтыкырэ зэхшэлэнгъэ (эмочионально-оценочнэ характеристике) пкъырыль. Нэфсэтим нэфынэ къэзыйтырэр къекы. Зэрэтшэу, адигэмэ къехүгъэм зэрэшыгутгыхэрэд къизылтыкырэ цэ фаясэу бэрэ къыхэкъыштыгъ. Ау ащ къикырэп цэу фаясигъэм пae цыфыр игъехъягъэхэм къафекуагъэу. Цээм игъусэу къидехъурэп хэти зыфэдэштыр. Цээм имэхъанэ къэзигъэшылкъэжырэр ежь цыфыр ары. Сыда пломэ цыфым къидэхъун, щылэнгъэм чыпшэу шиубытын ылъэкъиштыр ежым бэкэ ельстыгъ. Арыба адигэхэм зыкlaорэр: «Цыфым инасып ылэнхъитүкэ зыфешыжы».

Цуекъо Нэфсэти ыцлэх иштихьу ежыр къэзылэжьыгъэр. «Еджэныгъэр – нэфын, емдэжэньгъэр — шүнкын» зыфиорэ гүшүйэжьым ригууазээз, гэсэнгъэм инэфэу зыпкырищаагъэм непэ зынэсгэхэд льзаглээм кыфищааг, ашт кытыгъэх итервюеска йошибагъа инхари.

итворческэ тошшэгээ инхэри.

Цуекъо Нэфсэт Мурат ыгихур 1950-рэ ильээсүм Іоныгъо мазэм и 1-м къудажэу Пчыхъалыкъуае къышыхъугъ, щангуль. Мыщ дэт гурьт еджаплэм, етланэ Адыгэ къэралыгъо кілээгъеджэ институтым дэгъюн ашеджагь. охътэ лые

Иеджэгүй ильэсхэм къащегжэжьагээр
ригъэжжэгээ ююм гъунэ фишынны
есагъэу, укъэмийцуумэ анах лъэгэл-
шхоми унэсын зэрэппэлжээцшыг тэр къыгъе-
шшынкъээзэ, Нэфсэт игъяшлэ гъогу рэхло.

Иеджэгъу ильэсхэм къащегъэжьагъэу ригъэжьэ-
гъэ Йофым гъунэ фишынным есагъэу, укъэмый-
цумэ анахъ лъэгэпшхоми унэсын зэрэплъэкъыштыр
къыгъэшъыпкъэзэ, Нэфсэт игъешлэ гъогу рэкли. Кан-
дидатскэ диссертациеу «Малые жанры адыгского
фольклора и их место в адыгских литературах» цэу
зыфишыгъэр етхы ыкли къегъэшъыпкъэжы.

итворческэ йоштэгээ инхэр. Уахтэүү
институтын зыщылажьэрэм кыкыцоц ашиг-
лахылыбыэ кыыдигъякыыгъ. Уарыгушонеу
щытын Нэфсэт итхыльхэу «Малые жан-
ры адыгского фольклора» (Мыекъуапэ,
1999), «Сатира и юмор в устном на-
родном творчестве адыгов» (Мыекъуа-
пэ, 2008), «Добрый след» (Мыекъуапэ,
2006), «Цыифы шлагъом игъаш» (Мыекъуапэ,
2002), «Адыгэ нэшанэхэр, шошиб-
хуныгъэхэр, шуашэр, мышухэр, пкы-
хыпылэхэр» (Мыекъуапэ, 2005) зыифио-
хэрэр ыкын ахэм анэмийхэр. Лъэпкъы-
зэпхыныгъээ-зэфыщытыкъэхэм афэло-
рыштэ ахбъаз шэнэгъэлжжэу Сергей
Зухберэ ежыррэ адыгэ гущылэжжэхэмрэ
къоджэхъ-къоджэххэмрэ зыдээт тхылъэв

афэхь. Уасэ зилэхэй, зигуушысэ чыжжээ нэсхэрээр зеклэ кырыштэлэнхэ ельэктыяа.

Анахьэй тхыдэуатэхэй, орэдлийн ордусхэй тибааныгъэшхо, тиклэн лъэпээ жэрэйло усэхэр кытфэзгъянагъэхэм ыкли ахэр къэзыгугъоижыгъэхэм, кыдэзгъэ-кыгъэхэм Нэфсэт осэшхо афешлы. Ежхэр башлагъэу кытхэмьтыжхэми шурэ дахэрэкэ ягугу ешлы, отделэу зипашэри а Iofigьом фегъэлорышэ. Ахэм афэгъэхьгэе научнэ конференциихэр, Iэнэ хуураехэр зэхещэг, яматериалхэр кыдэгъэкыгъэнэм фегъэхьзырих. ГүщүIэм пае, лъэпкым игушьхээлэжьгэе игъашаа охтэнччээ, бэгъашаа зышыгъээхэ тхыдэуатэхэй Щэшэ Быйра Шынжээ Хъалжатра алай Iэнэ

ИГҮҮГҮҮХЭР ЛЬАГЭХ

Цуекъо Нэфсэти
ыцІэ иштыхъу
ежьыр къэзылэжьы-
гъэр. «Еджэныгъэр —
нэфын, емыджеэныгъэр
— шIункIы» зыфиIорэ
гущыIэжъым рыгъузэ-
зэ, гъесэнэгъэм инэфэу
зыпкъырищаагъэм непэ
зынэсыгъэ лъэгапIэм
къыфищаагъ, ащ къы-
тыгъэх итворческэ Iоф-
шIэгъэ инхэри.

хъураеу зэхицгээхэр дэгүү дэдэү klyat-gyay. Шлэнгызэлжьеу Хьут Щамсдинэ, Хьэдээгэлэл Аскэр апай отдельям ышын-гэ конференциехэм якъежжанлэ lutyg-, ишлэнгыи ыкlyаччи ахильхагь.

Ишлэнгээ хигъяахъо къэс Нэфсет
пшъерльэрэу зыфиғэуцужьхэри нахьн-
бэ мэхъу. Икъэлэмьирэ итхъапэрэ ренеү
ащ зыдилыг. Тыд щызэхихырэ лъэп-
къым игъешэ гъогу щызэуигъэк!эгъэ
акъылыр зыпкырыль, лъэпкъым игу-
рышэ-гупшигэхэр, лъэпкъ художествен-
нэ гупшигакъэр, псэльякъэр зышзэгъэ-
уугъэ йорыгуатэхэр етхых. Командиров-
кэхэм ыкы экспедициехэм материал
гъашэгъонхэр къарехых. 1998-рэ ильэ-
сум Тыркуем фольклорнэ-этнографиче-
скэ экспедициеу щыгагъэм хэлэжьаг.
Ащ къырихыгъэ материалхэр «Къэзэгэ-
зэжьыгъэ налмэс-налкыутэхэр» зыфиорэ-
тхыльым къыдэхъягъэх. Мы аужырэ-
ильэсхэм ежь ящацэу экспедициехэр
Хытушьо Шапсыгъэм, Адыгэ Республи-
кэм, Краснодар краим ашызэхещэх,
ахэм шыгагъэ къатэу егъэспых.

Іорылгатэм иотделэй Нэфсэт зипащэм проект пчыагъэмэ Йоф аашдээ. Анахьзын аналээ зытетир тхыль 25-рэ зыхэхъэрээ том пышыкlytly хүрэ «Адыгэ Йорылгатэм угъоиgy» («Свод адыгского фольклора») зыфиюрар ары. Аш фэд Лыуужьу Адам зипээшэ проектэу «Дети и их родители» зыфиюрэм къыдильтыгэрэ тхыльхээү Нэфсэт зэхигжьеуцагъэхэр: «Хэт анахь льэш? Адыгэ пышысэхэр: кілэццыкlyухэм апай» (2018), «Адыгэ пышысэхэр: кілэццыкlyухэмре янэ-ятэхэмре апай» (2018), «Адыгейские народные сказки: для детей и родителей» (2018).

нэхфагъэ Нэхфсэт хишигхыагь. Тхылъим къыдэхъягъэхэр пүнүгтээ мэхъянэ зыхэль къэбэр күэктих. Лъэпкъ лушыгъэр ашызэхэпшээрэ къодыгыг мыхэм — күэллэцкыгүхэм еджэгъошту къафешы расказхэр лупкіэу, дахэу зэгъэфагъэу, сабый жабзэм илэрыгэгью зэрэхтын гъэхэм.

зыу зэфэс мандат зиүэ делегатэу шэлжигийнгээжьыр гъогогу чьагаагэрэ хадзыхгь. А зэптэур къапкырыкыгь Нэфсэт илогъэ-шлажэхэм, итхыгъэхэм цыифхэр зэрагчээрэзэхэрэм. Ар къышыхьатуу рэзэнтигъэ тхыгъэхэр Нэфсэт пае гъэзетэу «Адыгэ макъэм» маклэп къызэрихъягъэхэр. Гущылэм пае, Пчыхалыкыуа щыпсэурэ Хъокло Тэмарэмары къылорер: «Нэфсэт пае бэшлагъэ сыйкатхэ зысшоингъуагъэр. Джы тхыльзэу къытфигъэхыгъэм сыйзеджэм, ащ нахыбэ тезгъэшлэжын сльэкыгъэп. Адыгэмэ хъишьэу апылтыр, йорылатэхэу къахэнэжьыгъэхэр, пкыыхьаплэхэм къарыкхэрэр, нэмыйкыби тхыльтым дэтих. Ашкэльзэшэу Нэфсэт тыфэрэз. Тичылэки, тихъаблэки ащ тырэгушхо, итхыгъэхэм тигуапэу тяджэ». Нэфсэт итхыгъэхэмкіэ зэргийэрэзэрэм имызакью ицыфигъэ

аужырэ ильэсхэм «Адыгэ макъэм», «Советскэ Адыгейм» (РА), «Шапсугиям», «Апсны» (Абхазым) ыкын нэмыхык чын-піэхэм къащыдэкырэ гъэзетхэм; жур-налхуу «Зэкъошныгъэм», «Литературнэ Адыгейм» янекүбгъохэм истатьяхэр, рассказхэр, очеркхэр къащыхаутых.

Джаш фәдәу Адыгэ радион Нәфсәт ымакъе ильяс пчыагъе хүргъеу щызәхәттәхы. Адыгэ Йорыләт шләнгъем, зыфәдә къемыхъугъе жэрйо усәхәм, тхыдәуаттәхәм, орәдйо-орәдүсәу адыгәхәм къа-хәкъыгъәхәм афәгъэхъыгъе къетынхәр радиомкә Нәфсат къетых.

Республикэ телевидениер ылъэ төү-
цонымкі Нэфсэт ишуағъэ къэкluагъ.
Езыгъэжъэгъекі журналистхуу берэ
къеулІещтыгъэхэм ылъэкIыштымкіз
адэлэпшыагъ. Ижабзэ дахэу, түпшыгъэу,
къызытегушыIэрэм хэшшик фыриIеу
къэтинеу къыдашыихэрэр ыгъэпсыщты-
гъэх. Непи Нэфсэт телевидениеми ра-
диоми а ныбджэгъуныгъэу адыриIэр
жанынде.

Джащ фэдэу общественнэ Йофыгъуа-би Нэфсэт дегъэцак!э. Ар неущ адыгэ лъэпкъым, ащ ыбзэ къырыкъюштым ыгъэгумэкъирэ цыф, наукэм, журнали-стикэм, художественнэ творчествэм зэрателжыхъэрэм имызакъо обще-ственнэ Йофхэм илахьышу ахельхъэ. Адыгэ Хасэм иззэфэсхэм, Дунэе Адыгэ Хасэм. Адыгэ цыф лъэпкъым изы мычээ

шапхъэхэмкіи Тэмарэ лъытэныгъэшо къыфешы. «Нэфсэт еджап!эм дэгью щеджагь, — къетхы аш, — пшъешшэжы-ер зыгорэу зэрэхъущтыр къепш!энэу щытыгь. Тыдэр лъэныкъо зигъэзагъэми иадыгагъэрэ ицыфыныгъэрэ чинагъэп. Сипхъорэльф цык!умэ ренэу Нэфсэт щысэу къафэсэхьы, аш фэдэ шъухумэ цыфы шъухъушт ясэ!о». Ш!эныгъэ-лэжкым ыапшъэк!э къылэжыгь, иш!эныгъэ куре исэннаущыгъэрэ къак!элтык!уагь а къырапэси къыфағъэшьошгъэ лъытэныгъэр.

Нэфсэт унэгтэй дахээ ил. Ишхъяэгүйсэү Цуекъо Зауррэ Нэфсэтрэ пшъешчилтийн зедапчугь. Нахыжьэу Бэлэ янэ ильэуж рыхкылагь. Ар шэныгъэлэж, филология шэныгъэхэмкіэ кандидат. Пшъешчэ нахыкъеу Лейлэ юридическэ сэнхъятыр къызылжигъахьагчай, разажьа.

Нэфсэт лякъо зыхэсир ыгъэдэхэн, ыгъэбэгъон зерильэкыгъэри насылыгъэк-кэ фэппльэгъун фаемэ аащц. «Цуякъохэр, — кыыддэгушаа игуушысэхэмкэ Нэфсэт, — цыифышуух, акылышилох, гульйтэ ин я! — аш сицылэнгъэ көвгъэпсынкэ. Тхакъэ зымыштэштэгъэ льепкъым сизэрэфэугъуаэрэл Цуякъомэ зэхашыкы, Ыпилэгъу кысфэхъух. Уна-гоми рэхъятнгъэ ильыш, сынасты-пышу». Нэфсэт зытегууыхъагъэр кы-дэхъугъ. Цуекъо лякъо ильяс Ѣцкъым ехъоу зыхэсым шышишыкъе хүчүүдээ

Цуекъо Н.

Нэфсэт научнэ статья
пшЫы пчъагъи къы-
хиутигъ. Ахэр Ростов,
Москва, Краснодар,
Сыхъум, Карабаевскэ
ыкIи нэмыхI чыпIэхэм
къащыхаутыгъэх. Ямэ-
хъанэкIи, яшъуашэкIи
Нэфсэт игупшысэ
куухэр зыщызэфиҳы-
сыжыгъэ иФоғшАғъэ-
хэр лъепкъ шIэнныгъэм
ильэгапIэх пIомэ ухэ-
мыукъонэу сшIошЫы:
мыхэм цыфхэр зыIэ-
пащэхэрэ къодыеу щы-
мытэу ящыIэнныгъэ къэ-
згъэкIэрэкIэрэ духовнэ
машIом идуnай бай хэ-
зыщэхэрэу гъэпсыгъэх.

къодыреп, янысэ класэу, янысэ гупсэү зэрэштыр Цуекъо Алый мы исатырхэм ия сү из ашиглалтын.

икъоу къащыреотыкъы:

Тиньсэ клаcэу, тиньсэ гупс:
Тхъэр уиlэмьрэу, насыпыр уигъогоу,
Псауныгъэ пытэр о уигушуагъоу,
Уитхыгъэ шлагъо цыфы гухахъоу,
Уибын удатхъэу, ихъяр гулэтзуу,
Ллакъор бгъэгушхоу, уныбжъ фэ-

дитүр
Уигъашің хұнни аш ехъужынәу,
Сықынпфэхъохъу, тинисе клас!
Плакью зыщищым тықырыгъоу тәри
Нәфсәт кызыыхъуғъе мафәмкіә тыфэ-
гушшо. Шүшләгъе ләжыыгъеу иіәм емы-
гупсәфыліеу, кыщымыукоу, игугъәхәми
нахъ заәтәу, заубгъоу гүхәлъыкіләхәм
афәклонышь, джа гуетыныгъеу іофші-
ным фыриләм кыщымыкілеу, гъәхъе-
гъакіләхәр ышызз, ильес бәдәдерә
ильтапкъ фәләкъзанәу фатало.

ШЬХЭЛЭХЬО Дарико.
АРИГИ-м литератуурэмкээ иотдел
иофиши, филология шэныгъэхэм-
кээ кандидат.

Терроризмээ пэшүеуклогъэнэм илофыгъохэр

Мамырныгъэр зэкцэмэ аناхь шъха!

Технологие пэрытхэм, дунэе коммуникациехэм, къэбарлыгъээс амалхэм хэхьоногъэшхохэр зыщашире лъэханэу непэ тызыхэтэм ишуагъекэ цыфхэм шэныгъэ дэгүүхэр кызылаклагахъэх.

Аш ишуагъекэ къэралыгъохэр зэпэмьуцужынхэм, зэмьзэгъыногъэхэр къэмьгъэххүүгъэнхэм афэорышлэрэ дунэе организациехэр тилэх хъугъэ. Урысыер штэмэ, рэхьатыгъеу илтыр зылкь итэу кытшошыми, егээзыгъэ нэшанэ зыхэль хъугъэшгээ зэфэшхъафхэр чыпэ гъэнэфагъэхэм къазеращихъэрээр зэхэтэхы. Ахэм зэу ашыщ терроризмэр.

«Хэта аш фэдэ хъэкцэ-къоклагъэ зезыхъэхэрэр, сыда ахэм япчагъэ нахыбэ зыкэхъурэр, сыдэуштэу уапшүеуклюштэу?» зыфэпшошт улчэхэр непэ анахь иофыгъо шъхьаэу дунэе сообществэм ыпашхъэ итхэм ашыщих.

Терроризмээ ыкчи экстремизмэ апэуцужыгъэнэмкэ Адыгэ Республикиами иофшэн маклэ щызэрхъэрэр. Терроризмээ пэшүеуклогъэнэмкэ комиссиеу ыкчи Оперативнэ штабэу зэхажагъэхэм алэ зэкцэдзагъээ иоф ашлэ. Республикими террористическэ актхэр кыышмыхъунхэм фэш ведомствэ зэфэшхъафхэм иоф зэршлэрэм ахэр лъэппэх.

Экстремизмээ ыкчи терроризмэ апэшүеуклогъэнэмкэ къулыкьу зэфэшхъафхэм зэхажэхэрээр пэшорыгъэш иофшэнхэм язэфхэхысыжхэр зэхэтфынх, гумэктийо зидэшшиэ лъэнэкьюхэр дгъэнэфэнхэ ыкчи ахэр дэгъэзыхыгъэхэм тайнаэ тедгээтын фое. Мы иофыгъом къыхэлэхъэхэрэ кэлэццүхым ыкчи ныжьыкъэхэм япчагъэ хэгъэхъогъэнем мэхъанэшо ил. Джаш фэдэу дин ыкчи лъэпкь зэгурьионыгъэр гъэптигээтын къизылтыкырэ социальне рекламиэр нахыбэн фое, — кышигуяг мы иофыгъом фэгъэхыгъэ зэхсэсигъо Адыгейим и Лышихъеу Къумпый Мурат.

Мы иофыгъом епхыгъеу АР-м гъэсэнгъэмрэ шэныгъэмрэкэ и Министерствэ пэшорыгъэш иофштхабзэхэр регъеклюх. Егээджэн иофшэнхэм къыдыхъэлтыгъа, Адыгэ къэралыгъо университетим ыкчи Мыееко-пэ къэралыгъо технологическэ университетим программэ тедзэу «Гражданское население в противодействии распространению идеологии терроризма» зыфилорэр ашагъэфедэ.

Гъэсэнгъэм иучреждениехэм ашызэхажэхэрэ пэшоры-

гъэшь иофштхабзэхэм джыри нахь шуагъэ къатынэм фэш аш фэгъэзэгъэ ведомствэхэм яофшэн агъэльшэшын зэрэфаэр республикэм ишаа хегъеунэфыкы.

Экстремизмээ ыкчи дин радиализмэ ныжьыкъэхэр ашыухъумэгъэнхэмкэ пшьерильхуу къацуухэрэр зэшохыгъэхээ зэрэхуурэм фэгъэхыгъээ иофштхабзэхэр еджаплэхэм ашызэхажэх. Экстремизмээ ыкчи радиализмэ апэшүеуклогъэнэм, мыш гумэктийохуу къызыдахыхэрэр къизылтыкырэ къэгъэлъэгъонхэр, тхыгъэхэр къэбар жуугъэм иамалхэм къатих, къыхаутых.

Джаш фэдэу Адыгэ Республикими ыкчи Пшызэ шъольыр ашыпсэухэрэ быслымэнхэм я Диндэлэжжаплэ илтыклохэр уголовнэ-гъэцэктээл системэм икулыкьушихэм alokэх. Аанахь иофыгъо шъхьаэу щытыр дин экстремизмэр зыфэдэр, ар кызыыхэхырэр ари. Пшьерильхуу ялэр мы къулыкьушихэм яшлэгъэхэм ахэгъэхъогъэныр, дин экстремизмээ ылъялсэ агурыгъэгъэныр ыкчи ахэр а идеологиях пхэндхэм щуухьумэгъэнхэр ари.

Мы лъэнэкъомкэ аанахь пшьэдэкырж ин зыхьеу, иофшэнхэм зезыхъэрэр хэгъэгүүлэхээлэхэмкэ Министерствэр ари. Мэфэхэл мафэхэм ямызакьюу, терроризмээ ыкчи экстремизмэ апэшүеуклогъэнэмкэ Фэгъэхыгъээ иофштхабзэу зэх-

щэрэр маклэп. Цыфыбэ зыщизэрэугъохэрэ чыплэхэм, бэдзэрхэм, вокзалхэм кулыкы кур ащаахы. Цыфхэм зауягъаклэхээ, гүшүэгэту афэхъух. Гульйтэ къызхагъэфэнхуу, зэгүцэфэхэрэр пкыгъохэр, іальмэхэр, автомобильхэр, цыфхэр альяэхъэмэ, полицием макъэ рагъэунэу зафагъаз.

Экстремизмээрэ терроризмээр гумэктийо шъхьаэу Темир-Кавказ шъольырим ильхэм ашыщ. Аужырэ ильэсхэм мы лъэнэкъомкэ иофшэн ёшшуагъэхэм якэуххэм уагъэрэзэнэу щит. Экстремизмээр пэшүеуклогъэнэмкэ пшьорыгъээ иофштхабзэу зэхажэхэрээм яшлэгъэхо къызэрэхээр къэгъэгъэн фое. Зэхэцаклохэм мурадэу ялэр лъэпкь ыкчи дин экстремизмэр Темир-Кавказым имылтынр, ахэм альялсэ къызызжэхъэрэр зэхэфигъэнр, гумэктийо къацуухэрэр дэгъэзыхыгъэхээ зэрэхууцхыгъэнр пыльыгъэнр арих. Мы гумэктийо зэшохыгъэ хуунымкэ обществэм ыпашхьээ наукаем чыфэшхо тель. Сыда пломэ обществэр терроризмээр зэрэпшүеуклогъэнэмкэ хэбзэгъэуу ыкчи зэхэшэхээр непэ къызинэсигъэм щылэхэп. Аришь, пстэури зэкъотхэу аш эдегупшысэнх фое.

Дин-политическе экстремизмээ пэшүеуклогъэнэм фэлорышлэрэе программа республикэм щаштагъэу иоф ешлэ. Мыш фэдэе программэхэр Адыгейим икъалхэм ыкчи ирайонхэм,

апшээрэ ыкчи гурыт хэушхьафыкыгъэ еджаплэхэм ялэх. Джаш фэдэу терроризмээ пэшүеуклогъэнэмкэ республике комиссиием ишшэрилхэр зэрифшүашш ёгъэцаклэх.

Шъольырим ишынэгъончагээ илофыгъохэмкэ АР-м и Лышихъе и Гъэорышлаплэ къызэрэшцаагъэхэмкэ, терроризмээр иидеология пэшүеуклогъэнэмкэ УФ-м изэхэубытэгъэ планэу 2013 — 2018-рэ ильэсхэм атэлтигээгъэрэр зэрагъэцэктээгъэм ишшуагъэхээр зэхажэнхэм ыуух итых. Ахэм афэдхэр къыхагъэшхых ыкчи гъэлъяшыгъэ шыкимэ, гъэштэгъэн гупшысэ зыхэль тхыгъэхэу Интернетим исайтхэм къарххээрэр нахь маклэ ашынхэ альэкыг. Ареу ѿтими, гумэктийо ѿтими тлон тлъэклиштэп, гуххэими, экстремизмээр цыфхэр фащэнхэм ыуух итхэу, терроризмэр игоу ѿтэгъэхэрэр Адыгейими щагъэунэфыхэу къыхэхы. Ахэм интернет нэклубгъохэр къызфагъэфедэх, литературэ зэфэшхъафхэр къыдагъэкынхэм, яшлэхэр къызщыраотыкышт иофштхабзэхэр зэхажэнхэм ыуух итых.

Терроризмээр пэшүеуклогъэнэмкэ шъольырхэм иофшэнхэм ашызэшхуагъэхэм яшшуагъэхэмкэ пэшорыгъэхэм ашыпсэухэр, анаххэу ныжьыкъэ радикал куп зэфэшхъафхэм япчагъэ къыщыкагь. Террористическэ нэшанэ зиэ бэджшагъэу УФ-м исубъектхэм ашызэрахъагъэхэм япчагъэ 2013-рэ ильэсхэм къыщегъэжъагъэу фэди 8-кэ нахь маклэ хуугъэ. Аш дахлуу терроризмээр зыщызыдзыхэрээр япчагъэ хэхъуагь. Мыш иидеология къэралыгъо клоцым къыщезыгъэклюххэрэр агъэунэфигъэх.

Ареу ѿтими, дунэе террористическэ организацаем цыфхэр хэцэгъэнхэмкэ зэпхынгъэм иамал шыкимэхэр къызфагъэфедэх хуугъэ. Мы иофыгъо зигугуу къэтшырэр къызэрхыклоу ѿтэп. Адрэ шъольырхэм ялъытгъэхэм, непэ тиреспублике ильрэххэтныгъэм тирэгүүшон ыкчи ар къетуухъумэн фое. Аш дахлуу Темир-Кавказым мамырныгъэ илтынхэм тифэбэнэныр зэкэми типшэриль шъхьа!

КИАРЭ Фатим.

Адыгэ къэГуакІэхэр

Газыри – хъазырхэр
Галоп – хъапкэ
Галун – тедэ
Галька – мыжъуаклэ
Гиря – гыры
Глина – ятлэ, етлагъо
Головешка – пхъэцлаклэ
Гончар – къошынгъажь, къошыныш
Горн – щыдьбжы

Городки (игра) – къунакъ
Горшок – къошын
Горючее – гъэстыныпхъ
Гостиная, гостиница – хъаклэш
Гравий – мыжъо-пшэхъо зэхэль,
мыжъожъэй
Гравийный карьер – мыжъокіаль
Гроб – пхъэмбай
Гробница – къеун, мыжъуакъэ,
къубэ
Громоотвод – шыблэущ
Грот – гъочіэгъ
Грош (монета) – чапычныкъу

Грузило – пцэкъэнтф гъурз

Гуж – дугэр зэрэтирагъэпытыхъэрэ
шью хамотым хэлъыр
Гумно – хъамэ
Дворец – ордэ унэжъ
Дворец, замок, окруженный высокой изгородью – къэлэсэрай
Двустрелка – шхончитлузэбгъуль
Деготь – кудэ
Дельта – псызэхкыл
Деревянная миска – апс

Деревянная ступа – гурхъу
Деревянная ручка просорушки –
ужъгъэлэдый

Длинная костяная трубочка, которая
кладется в промежности ребенка для
мочеиспускания — кушъэбадый, кушъэ-
къамыл

Длинная матерчатая полоса, с по-
мощью которой завязывают ребенка
в люльке — кушъэпсы

Длинный деревянный крюк – хъа-
къурэж

Дно деревянной ступы – гурхъучи

Дно люльки – кушъачи

Дно просорушки – ужъгъычэ

Дно сапетки (хранилище зерновых
культур) – конычэ

Долото – пцы

Доска – пхъэмбгъу
Дратва – цокъэндэжъый
Дробь – щэлхъ
Дрожжи – тхъацугъэтэдж, тэджэп-
халхъ

Дубило – пшатэ
Дубинка – бэш гъум
Дубитель – шъогъэтэдж
Дубление – шъогъэтэджыныр
Дужка (у ведра) – щэлъэ къопс

Дуло – шхончып
Дымарь, дымоход – онджэкъ.

Хырыхыхъэр

Абрэмыхъом зегъазэ, купраузэ къычіекъы.

Атэкъаклэм фэдэу къэгъэшыгъ, къазшырыцэм фэдэу цэхэр үут.

Блэпцэ къарэ къэрэ убыт.

Былымым ышъу, лым ишъуаш.

Тыбгъэ пхъэлапл кіэрыль.

Щыгынибгъум зы щыгын итеубгъон.

(Шъхвалы).

(Гъупчъ).

(Аркъэн).

(Уанэ).

(Хъазырхэр).

(Klaklo).

ГущыІэжъэр

ГущыІэ дахэм гъучыр къегъэщи.

Гъучыр зэрашырэм щыгъуазэм гъучи пыупклафэ хэкъим хидзэрэп.

Дышъэр ебз чэгъ ошыкъе ульширирэп.

Дышъэр зэрагъэунэфырэр чээзэп, цыфыр зэрагъэунэфырэр иоффшлагъ.

Дэрэр үудан, бзэрэр бзыхъаф.

Кон нэкл нахын хэтэ нэкл.

Къамыщыкъыми жын еубыты.

Псэуальэр зыем зэрибуу пшымэ, улаз.

Хъэмэ тетыгъом гъаблэ щылэп.

Хыкум приставхэм къаты

Зылъыхъущтыгъэхэр къагъотыгъ

Шэуджэн районым щыпсэурэ хъульфыгъэм кіэлэпупкіэр зэrimытырэм къыхэклэу администривнэ тоф къыфызэуахыгъ. Аш заримыгъэгъотэу бэклэрэ хэтыгъ, ау хыкум приставхэм ар зыдэшылэр агъеунэфи, администривнэ пшэдэкъыжь рагъехыгъ.

Джэджэ районум унашью ышыгъэмкэ хъульфыгъэм мазэ къэс исабий сомэ 3500-рэ ритынэу щытыгъ. Ау ишпшэрильхэр ыгъэцкіэнхэм ар дэгүлэштыгъэп, зызэригъэбильхэрэм къыхэклэу розыскым ратыгъ. Кіэлэпупкіэм кіэ чыфуу зэлигъэкълагъэр сомэ мин 240-м ехүгъ.

Хъульфыгъэм ылъэныкъоклэ администривнэ протокол зэхагъэуцуагъ ыклы мэфи 10-м тельйтэгъе администривнэ арест тыралхъаагъ.

Хыкум приставхэм я Федеральнэ къулыкъу Адыгеймкэ и Гээорышаплэ ипресс-къулыкъу.

